

EDUKACJA HISTORYCZNA-WYSTAWA O PIOTRKOWSKICH ŻYDACH

W dniach 9-16.05.2023 można obejrzeć w naszej szkole wystawę dotyczącą piotrkowskich Żydów omawiającą:

- powstanie i funkcjonowanie w Piotrkowie Tryb. gminy żydowskiej,
- pierwsze getto żydowskie w Polsce w czasie II wojny światowej zorganizowane przez Niemców w Piotrkowie Tryb.
- administrację niemiecką Generalnego Gubernatorstwa w Piotrkowie Tryb.: ostrzeżenia i kary dla Polaków pomagającym Żydom,
- likwidację piotrkowskiego getta,
- pomoc Polaków kierowaną do ludności żydowskiej w Polsce w czasie II wojny światowej,
- Piotrkowian odznaczonych przez Instytut Yad Vashem w Jerozolimie medalem "Sprawiedliwi wśród Narodów Świata" za pomoc ludności żydowskiej.

Wystawa została zorganizowana dzięki współpracy z Muzeum w Piotrkowie Tryb. i piotrkowskim MOK. Jej wystawienie w naszej szkole jest związane z planowanymi na wrzesień tego roku uroczystościami beatyfikacji rodziny Ulmów, kończącymi 10-letni proces beatyfikacyjny prowadzony przez Watykan.

Józef i Wiktoria Ulmowie byli mieszkańcami czteroipółtysięcznej wsi Markowa w przedwojennym województwie lwowskim, a dzisiejszym województwie podkarpackim.

Podczas okupacji niemieckiej, zapewne pod koniec 1942 r., mimo biedy i zagrożenia życia Ulmowie dali schronienie ośmiorgu Żydom: Saulowi Goldmanowi i jego czterem synom (w Łąncucie nazywano ich Szallami), a ponadto dwóm córkom oraz wnuczce Chaima Goldmana z Markowej - Lei (Layce) Didner z córką o nieznanym imieniu i Geni (Gołdzie) Grünfeld. O fakcie ukrywania Żydów przez rodzinę Ulmów doniósł Niemcom prawdopodobnie Włodzimierz Leś - granatowy policjant z Łąncuta. Rankiem 24 III 1944 r. przed ich dom przybyło pięciu niemieckich żandarmów oraz kilku granatowych policjantów. Dowodził nimi por. Eilert Dieken. Najpierw zamordowano Żydom, potem Józefa i Wiktorię (będącą w siódmym miesiącu ciąży). Następnie Dieken podjął decyzję o zabiciu dzieci. Około dwudziestu ukrywanych w Markowej Żydów przeżyło.

W 1995 r. Wiktoria i Józef Ulmowie zostali uhonorowani pośmiertnie tytułem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata. W 2010 r. prezydent RP Lech Kaczyński odznaczył ich Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. (za: muzeumulmow.pl)